

Dosarul nr. 3ra-881/23
2-21190165-01-3ra-18082023

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – Gr. Cazacu
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – Gh. Mîra, Gr. Dașchevici, A. Bostan

Î N C H E I E R E

03 iulie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ion Malanciuc
Oxana Parfeni
Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului depus de Stelea Vitalie, reprezentat de avocatul Pavlov Natalia,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Stelea Vitalie împotriva Primăriei com. Tohatin și Primarului com. Tohatin, cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 13 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 27 decembrie 2021, Stelea Vitalie, prin intermediul avocatului Pavlov Natalia, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei com. Tohatin, Primarului com. Tohatin cu privire la anularea refuzului nr. 310 din 20 octombrie 2021 “privind eliberarea autorizației de construire a căsuței de livadă pe lotul pomicol nr. cadastral XXXXX din ÎP „Poiana Nucului” lot. 186”, obligarea emiterii pe numele lui Stelea Vitalie a autorizației de construire a căsuței de livadă pe lotul pomicol cu nr. cadastral XXXXX din ÎP „Poiana Nucului” lot. 186.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, Stelea Vitalie deține cu drept de proprietate privată terenul cu suprafața de 0,0587 ha situat în mun. Chișinău, com. Tohatin, în cadrul ÎP „Poiana Nucului” cu numărul cadastral XXXXX, fapt confirmat prin contractul de vânzare-cumpărare a terenului din 12 iulie 2019, precum și prin înscrierile din registrul bunurilor imobile, înscrieri anexate la cererea de chemare în judecată.

La momentul procurării terenului enunțat, pe toate terenurile din vecinătate erau edificate case de locuit (recent construite), precum și în proces de construcție.

Astfel, la 19 februarie 2020 reclamantul a depus în adresa Primăriei com. Tohatin, pe numele Primarului com. Tohatin, o cerere prin care a solicitat eliberarea certificatului de urbanism pentru elaborarea documentației de proiect pentru construcția căsuței de livadă, pe terenul cu numărul cadastral XXXXX,

situat în mun. Chișinău, com. Tohatin, extravilan ÎP „Poiana Nucului” lotul nr. 186, în acest sens fiind anexate toate actele de rigoare stabilite de lege.

Ca urmare, la 25 februarie 2020, Primăria com. Tohatin, în persoana Primarului comunei Tohatin a eliberat Certificat de Urbanism pentru Proiectare, prin care i-au fost aduse la cunoștință reclamantului prescripțiile și elementele ce caracterizează regimul juridic, economic, tehnic și arhitectural-urbanistic al imobilului, stabilite prin documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului, și care permite elaborarea documentației de proiect.

Astfel, fiind examinată cererea respectivă, prin prisma Planului urbanistic general al comunei Tohatin, aprobat prin Decizia Consiliului comunal Tohatin nr. 8/21 din 16 noiembrie 2012, au fost stabilite cerințele pentru elaborarea documentației de proiect pentru construcția căsuței de livadă pe terenul enunțat.

A menționat că, s-a solicitat elaborarea documentației de proiect pentru construcția căsuței de livadă; s-a menționat că lucrările solicitate vor fi executate în conformitate cu prevederile documentației tehnico-normative în vigoare; s-a prestabilit ca construcția să fie amplasată cu retragere de 3 m de la hotar și ținând cont de orientarea tradițională a clădirilor respective, înălțimea gardului nu va depăși 2,0 metri cu un soclu opac de circa 0,6 metri, pe porțiunea stradală va fi transparent. Documentația de proiect și planul de amenajare teritorială a terenului public adiacent vor fi întocmite de proiectanți autorizați în corespundere cu cerințele actuale în arhitectură.

În acest sens, a relatat că la 24 martie 2021 a fost întocmit proiectul de executare nr. 24-03 a construcției de livadă cu nr. cadastral XXXXX situată în mun. Chișinău, com. Tohatin, extravilan ÎP „Poiana Nucului” lotul nr. 186.

Proiectul dat cuprinde compartimentele: Plan General, Organizarea Lucrărilor de Construcție, Soluții Arhitecturale.

A susținut că la 29 martie 2021 a fost emis Avizul de verificare, care certifică faptul că proiectul a fost verificat, ștampilat și recomandat pentru elaborarea lucrărilor de execuție. Iar la 26 mai 2021 de către Stelea Vitalie a fost depusă în adresa Primarului com. Tohatin mun. Chișinău cerere cu privire la eliberarea autorizației de construire a căsuței de livadă pe lotul pomicol cu nr. cadastral XXXXX din ÎP „Poiana Nucului” lotul nr. 186, la care au fost anexate actele necesare.

A remarcat că în termenul stabilit de lege de 30 zile, autoritatea publică locală nu a eliberat nici un răspuns pe marginea cererii depuse.

Doar la 20 octombrie 2021, Primarul com. Tohatin a eliberat un răspuns pe marginea cererii depuse de subsemnat la 26 mai 2021. Reclamantul consideră că răspunsul este unul ambiguu, neargumentat și confuz.

Astfel, a notat că prin răspunsul oferit, Primăria com. Tohatin menționează că a examinat cererea nr. 366 din 26 mai 2021, prin care se solicită eliberarea autorizației de construire a căsuței de livadă pe lotul pomicol cu nr. cadastral XXXXX din ÎP „Poiana Nucului” lotul nr. 186, însă cererea nu poate fi satisfăcută.

Reclamantul consideră că nu este clar obiectul examinat de fapt de pârât, or, în calitate de motiv, pârâtul a făcut referire la pct. 3 al Hotărârii Guvernului nr. 629 din 05 iulie 1991, cu modificări ulterioare, care indică că construcția capitală a căsuțelor de livadă este interzisă.

Nefiind de acord cu soluția emisă pe marginea cererii cu privire la eliberarea autorizației de construire, la 15 noiembrie 2021, Stelea Vitalie a depus o cerere prealabilă prin care a solicitat anularea refuzului nr. 310 din 20 octombrie 2021 emis de Primarul com. Tohatin, mun. Chișinău privind eliberarea autorizației de construire a căsuței de livadă pe lotul pomicol cu nr. cadastral XXXXX din ÎP „Poiana Nucului” lotul 186 cu emiterea actului administrativ solicitat și anume a autorizației de construire a căsuței de livadă pe lotul pomicol cu nr. cadastral XXXXX din ÎP „Poiana Nucului” lotul 186.

A menționat că, în termenul stabilit de lege, conform art. 167 alin. (3) din Codul administrativ de 15 zile, pârâta nu a soluționat cererea prealabilă și nu a emis un răspuns pe marginea acesteia.

Astfel, reclamantul își manifestă dezacordul cu soluția adoptată de Primarul com. Tohatin pe marginea cererii depuse cu privire la eliberarea autorizației de construcție, expusă în refuzul din 20 octombrie 2021.

Consideră că refuzul în cauză este unul neîntemeiat, neargumentat, incert, emis tendențios și în condiții de inegalitate cu alte situații similare.

În susținerea celor invocate a indicat că raportând prevederile Codului administrativ și ale Legii cu privire la autorizarea executării lucrărilor de construcție din 09 iulie 2010 cu modificările ulterioare, relevante speței în cauză, reclamantul conchide că legislatorul a stabilit cert cazurile în care emitentul poate refuza în eliberarea autorizației de construcție și anume: - solicitantul nu este proprietarul imobilului/terenului pentru care solicită autorizația de construire sau nu are acordul coproprietarilor; - documentația de proiect a fost elaborată cu încălcarea prescripțiilor și a elementelor stabilite prin certificatul de urbanism pentru proiectare; - lipsesc avizele pozitive, stabilite prin certificatul de urbanism și actele normative, care trebuie să însoțească cererea privind solicitarea autorizației de construire.

La caz, reclamantul consideră că a îndeplinit condițiile impuse de lege.

Prin urmare motivul refuzului în eliberarea autorizației de construcție beneficiarului Stelea Vitalie, nu se încadrează în prevederile legislației în vigoare, în condițiile în care APL Tohatin deja a eliberat beneficiarului certificatul de urbanism pentru proiectare, care a constituit drept temei de a îndeplini anumite cerințe și prescripții, de a perfecta documentația de proiect, de a verifica și coordona proiectul. Or, eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare a reprezentat acțiunea permisivă din partea Primăriei Tohatin în derularea acțiunilor pentru construcția căsuței de livadă solicitată.

A notat că referirea emitentului la Hotărârea Guvernului nr. 629 din 05 iulie 1991 nu este oportună, or în asemenea caz APL Tohatin, nu urma să elibereze certificatul de urbanism de proiectare.

A susținut că la 25 februarie 2020 solicitarea lui privind eliberarea certificatului de urbanism, se încadra în planul urbanistic general al comunei Tohatin, nefiind constatate careva impedimente și interdicții, ce ar ține de inadmisibilitatea eliberării documentației de proiect.

La fel a remarcat că scrisorile emise de Agenția pentru Supraveghere Tehnică, nu reprezintă cadrul normativ imperativ și nu poate constitui temei în refuzul eliberării autorizației de construire solicitate.

A menționat că, în Republica Moldova sunt înregistrați 72 419 deținători de terenuri în cadrul întovărășirilor pomicole și 14 451 deținători de construcții capitale.

Totodată, a reiterat că, în jurul terenului pomicol deținut în proprietate privată de către subsemnat, sunt numai construcții capitale, edificate după 1991 și până chiar recent 2021.

La fel a remarcat că până la moment Primăria Tohatin a eliberat foarte multe autorizații de construire a căsuței de livadă pe terenurile pomicole din cadrul ÎP „Poiana Nucului”, Hotărârea Parlamentului nr. 629 din 05 iulie 1991 nefiind un impediment.

În definitiv, a notat că acțiunea de eliberare a certificatului de urbanism de proiectare beneficiarului Stelea Vitalie, confirmă evoluția raporturilor juridice în sensul recunoașterii dreptului de a construi pe terenurile în cauză.

Respectiv a concluzionat că nu este clar prin prisma cărui raționament acționează Primarul com. Tohatin, or Hotărârea Parlamentului din 1991 a fost tot timpul în vigoare, timp în care a emis certificate de urbanism și autorizații de construire pe temeiurile cu statutul celui din speță.

A solicitat anularea refuzului nr. 310 din 20 octombrie 2021 “privind eliberarea autorizației de construire a căsuței de livadă pe lotul pomicol nr. cadastral XXXXX din ÎP „Poiana Nucului” lot. 186”, obligarea emiterii pe numele lui Stelea Vitalie a autorizației de construire a căsuței de livadă pe lotul pomicol cu nr. cadastral XXXXX din ÎP „Poiana Nucului” lot. 186.

Prin hotărârea din 06 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins acțiunea în contenciosul administrativ înaintată de Stelea Vitalie împotriva Primăriei com. Tohatin și Primarului com. Tohatin, cu privire la contestarea actului administrativ.

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 27 decembrie 2022, Stelea Vitalie a declarat apel împotriva hotărârii din 06 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, iar la 24 martie 2023 a depus cererea de apel motivată prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii prin care acțiunea depusă să fie admisă integral.

Prin decizia din 13 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Stelea Vitalie, reprezentat de avocatul Pavlov Natalia, și s-a menținut hotărârea din 06 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În motivarea deciziei emise, instanța de apel a conchis că soluția emisă pe marginea prezentei cauze privind netemeinicia pretențiilor reclamantului Stelea Vitalie este una justă și întemeiată, iar argumentele expuse în cererea de apel au un caracter declarativ. Or, conform proiectului de execuție, elaborat în temeiul certificatului de urbanism pentru proiectare, suprafața căsuței de livadă proiectată pentru apelant, constituie 188,03 m², ce depășește vădit normele pentru căsuțele de livadă.

Cu referire la suportul probator administrat la dosar, Colegiul instanței de apel a menționat că, consideră întemeiată și concluzia Primăriei com. Tohatin, preluată și de prima instanță, privind refuzul eliberării autorizației de construire a căsuței de livadă pe lotul pomicol nr. Cadastral XXXXX din Î.P. „Poiana Nucului” lot. 186, exteriorizat prin Actul nr. 310 din 20 octombrie 2021.

La 20 iulie 2023, Stelea Vitalie, reprezentat de avocatul Pavlov Natalia, a depus recurs nemotivat, iar la 28 august 2023 a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 13 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii în sensul declarat.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că instanța de apel nu a motivat soluția adoptată prin prisma argumentelor invocate de către apelant în cererea de apel, fapt, care a generat încălcarea dreptului reclamantei la un proces echitabil.

A susținut că contrar celor stabilite de instanța de apel, în certificatul de urbanism pentru proiectare eliberat recurentului, chiar după mențiunea „certific”, se face referire la Planul Urbanistic general al comunei Tohatin, aprobat prin decizia Consiliului comunal Tohatin nr. 8/21 din 16 noiembrie 2012, pentru elaborarea documentației de proiect, ceea ce confirmă că Consiliul comunei Tohatin a emis primul act permisiv în corespundere cu Planul Urbanistic pentru proiectare a localității respective.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanța de apel a normelor legale aplicabile speței.

Curtea Supremă de Justiție, la 06 septembrie 2023, a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat de Stelea Vitalie, reprezentat de avocatul Pavlov Natalia, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele dosarului (f.d. 185).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia „Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente de deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă, către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod.

Examinând admisibilitatea recursului, în raport cu actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei

instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că dispozitivul deciziei a fost pronunțat la data de 13 iunie 2023. Copia dispozitivului deciziei a fost notificată recurentei conform scrisorii de expediere a actului judecătoresc, prin intermediul poștei electronice (vol. II, f.d. 40).

Cererea de recurs nemotivată a fost depusă la 20 iulie 2022.

Copia deciziei motivate a fost notificată, reprezentantului lui Stelea Vitalie, avocatul Pavlov Natalia la 14 august 2023 (f.d. 159). Iar cererea de recurs motivată a fost prezentată la 28 august 2023.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că la depunerea recursului împotriva deciziei din 13 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, Stelea Vitalie, reprezentat de avocatul Pavlov Natalia, a respectat termenele prevăzute la art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Stelea Vitalie, reprezentat de avocatul Pavlov Natalia, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul ne devolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în

circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Stelea Vitalie, reprezentat de avocatul Pavlov Natalia.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Stelea Vitalie, reprezentat de avocatul Pavlov Natalia, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ion Malanciuc

judecătorii

Oxana Parfeni

Diana Stănilă